

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16CoP/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6320201453
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alexander Mojš
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6320201453.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Alexandra Mojša a sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a Mgr. Štefana Baláža, v právnej veci starostlivosti o maloletú U. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako matka, dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny R., Rázusova 40, dieťa rodičov matky C. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. D., D. D. XXX/XX a otca L. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. D., R. XXX/XX, zastúpeného advokátkou JUDr. Gabrielou Trnkovou, advokátska kancelária vo Zvolene, Námestie SNP 75/26, o zvýšenie výživného na maloleté dieťa, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Brezno, č. k. 8P/114/2020 - 92 zo dňa 29. 09. 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu mení tak, že otec je povinný platiť na maloletú U. D., nar. XX. XX. XXXX zvýšené výživné v sume 180 EUR mesačne od 01. 07. 2020, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky vopred, čím dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Brezno č. k. 5C/175/2007-36 zo dňa 26. 11. 2008 vo výroku o výživnom.

II. Zročné výživné za obdobie od 01. 07. 2020 do 29. 09. 2020 vo výške 390 EUR je otec povinný zaplatiť k rukám matky maloletej do 3 dní.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil otcovi L. D. povinnosť platiť na maloletú U. D. zvýšené výživné zo sumy 49,79 EUR na sumu 200 EUR mesačne a to od 01. 07. 2020 so splatnosťou vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej, čím došlo k zmene rozsudku Krajského súdu v Brezne č. k. 5C/175/2007-36 zo dňa 26. 11. 2008 vo výroku o výživnom (výrok I.) a povinnosť zaplatiť k rukám matky nedoplatok na výživnom za obdobie od 01. 07. 2020 do 29. 09. 2020 vo výške 600 EUR do 3 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (výrok II.).

2. Súd prvej inštancie konal o návrhu matky, ktorá žiadala zvýšiť vyživovaciu povinnosť otcovi na sumu 150 EUR mesačne. Zistil, že maloletá spolu so súrodencom G. D., nar. XX. XX. XXXX, pochádzajú z manželstva rozvedeného rozsudkom Okresného súdu Brezno č. k. 5C/175/2007-36 zo dňa 26. 11. 2008. Súčasne bola schválená dohoda rodičov, na základe ktorej bol maloletý G. zverený do osobnej starostlivosti otca a maloletá U. bola zverená do osobnej starostlivosti matky s tým, že rodičia sa zaviazali navzájom si platiť na dieťa, ktoré nie je v ich osobnej starostlivosti výživné v sume 1.500,- Sk (49,79EUR) mesačne.

3. Maloletá je od predošlého rozhodnutia o výživnom staršia o jedenásť a pol roka, v školskom roku 2020/2021 navštevuje druhý ročník Y. gymnázia v F.. Do školy cestuje autobusom, stravuje sa doma.

Zvýšili sa výdavky na jej výživu, starostlivosť o zdravie a všestranný rozvoj a tiež výdavky spojené so štúdiom a školskou dochádzkou, ktoré sú uvedené v odseku 11. odôvodnenia rozsudku okresného súdu.

4. Matka býva s maloletou a teraz už tiež s dospelým synom G. v rodinnom dome, ktorý patrí jej rodičom, kde majú samostatný byt. Ku dňu 30. 06. 2020 skončila pracovný pomer dohodou so zamestnávateľom Q. spoločnosť V. E., a. s. Jej čistý priemerný mesačný zárobok bol u tohto zamestnávateľa 739,52 EUR mesačne vypočítaný bez odstupného. Matke bolo vyplatené odstupné vo výške 5 násobku priemerného mesačného zárobku a sociálna kompenzácia vo výške priemerného mesačného zárobku, spolu v sume 4.724,33 EUR. Z časti uvedených finančných prostriedkov a to za sumu 3.500 EUR si matka kúpila osobné motorové vozidlo Seat B., rok výroby XXXX, ktoré potrebuje na dochádzanie do práce v G. a v N.. Matka od 01. 09.2020 uzavrela nový pracovný pomer so zamestnávateľom Železnice Slovenskej republiky. V čase rozhodovania okresného súdu bola známa výška jej hrubého príjmu 790 EUR mesačne.

5. Otec je výlučným vlastníkom rodinného domu, ktorý 20 rokov zveľaďoval, vlastní tiež staršie osobné motorové vozidlo O. K.. Jeho zamestnávateľom sú Q. E. republiky, kde mal priemerný čistý príjem 1.112,38 EUR.

6.1. Okresný súd zistil dôvody na zvýšenie výživného. V spojení s § 40 Civilného mimosporového poriadku rozhodol tak, že prekročil návrh matky a otcovi maloletej zvýšil na sumu 200 EUR mesačne. Prihliadol na záujem maloletej a tiež na to, že obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť aj k plnoletému Matúšovi Petruškovi, ktorému otec prispieval na výživu sumou 150 EUR mesačne, pričom pod sp. zn. 5Pc/15/2020 sa viedlo konanie o návrhu na uloženie vyživovacej povinnosti otca na plnoleté dieťa v sume 200 EUR mesačne.

6.2. Okresný súd zvýšil výživné na maloletú s účinnosťou od 01. 07. 2020, ktorý deň predchádza narodeninám dieťaťa. Do rozhodnutia súdu o zvýšení výživného otec na výživu maloletej neprispel, preto mu súd uložil povinnosť uhradiť zročné výživné za tri mesiace v sume 600 EUR do troch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

7. Na právne zdôvodnenie uviedol okresný súd § 62, § 75 ods. 1 a § 78 ods. 1, ods. 3 Zákona o rodine, § 121 Civilného mimosporového poriadku. Náhradu trov okresný súd účastníkom v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku nepriznal.

8.1. Proti rozhodnutiu okresného súdu podal včas odvolanie otec maloletej U.. Namietal, že okresný súd len veľmi všeobecne odôvodnil rozhodnutie, ktorým výrazným spôsobom prekročil návrh matky a prisúdil viac. Matka na pojednávaní okresného súdu odpovedala kladne na otázku súdu, či suma 150 EUR pokryje všetky dcérine potreby. Zároveň uviedla, že dcéra vie, kde sú hranice toho, čo si rodičia môžu dovoliť jej kúpiť. Samotná maloletá na pojednávaní vo svojej výpovedi nenaznačovala, že by sa cítila byť ukrátená nedostatkom finančných prostriedkov. Okresný súd vyčíslil v odôvodnení rozhodnutia výdavky na maloletú (v bode 11.) spolu v sume 104,99 EUR. Pri sume výživného 200 EUR by matka z vlastných príjmov nemusela na dcéru vynaložiť takmer nič a otec by sa tak musel neprímerane, vo väčšom rozsahu v porovnaní s matkou, podieľať na výžive dcéry. Otec ďalej namietal, že zatiaľ čo u otca súd vychádzal zo zisteného príjmu, u matky išlo o kombináciu príjmov viacerých zamestnávateľov. Matka dostala odstupné vo výške 6 mesačných plátov, takže príjmy otca a matky boli v čase rozhodovania súdu porovnateľné. Skutočnosť, že si matka z odstupného kúpila motorové vozidlo, ktoré bude potrebovať na dopravu do práce nemôže byť dôvodom, aby súd pri hodnotení nevzal do úvahy aj túto časť jej príjmu. Pokiaľ otec bude musieť uhrádzať dcére výživné stanovené okresným súdom v napadnutom rozsudku, nebude si môcť dovoliť financovať spoločné voľno časové aktivity s dcérou. Maloletá sa sama vyjadrila, že ak peniaze potrebuje, otec je ich na požiadanie dá. Maloletá teda netrpí núdzou, preto nebol dôvod, aby súd prekročil návrh matky. Súd určil výživné vo výške, ktorú matka nepožadovala, ktorú dcéra nepotrebuje a ktorá obmedzí, prípadne úplne znemožní otcove možnosti trávenia času s dcérou. Otec nespochybňuje dôvodnosť matkou podaného návrhu, avšak zvýšenie výživného považuje za dôvodné maximálne vo výške požadovanej matkou v jej návrhu a na pojednávaní. Príjmy otca už nebudú natoľko rásť, pretože jeho aktuálny príjem je z dôvodu nadčasov a sťažených pracovných podmienok v súvislosti s rekonštrukčnými prácami na jeho pracovisku. Záverom uviedol, že matke začal platiť výživné vo výške 200 EUR mesačne len z dôvodu vykonateľnosti rozsudku okresného súdu. Otec tiež namietal nesprávne vyčíslenie sumy zročného výživného 600 EUR od 01. 07. 2020 do 29. 09. 2020. Okresný súd nezohľadnil, že predošlým súdnym rozhodnutím bol povinný

platiť výživné v sume 49,79 EUR a preto zročné výživné má zodpovedať iba rozdielu medzi sumou 200 EUR a 49,79 EUR. Z uvedených dôvodov navrhol výživné zvýšiť na sumu 130 EUR mesačne, avšak bez určenia zročného výživného, lebo nevzniklo.

8.2. V replike na vyjadrenie matky k odvolaniu otec navrhol vykonať dôkaz u aktuálneho zamestnávateľa matky o výške jej čistého príjmu, pretože ku dňu rozhodnutia okresného súdu nebola známa výška jej čistého príjmu. Otec odmieta, že by sa ho deti niekedy báli požiadať o peniaze, pretože ak niečo potrebovali, otec sa to snažil naplniť. Otec nikdy nespornil na svojich deťoch a nemá žiadny iný príjem ako príjem zo zamestnania.

9. Matka vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že k ukončeniu jej predošlého pracovného pomeru dohodou došlo z dôvodu zániku pracovného miesta u predošlého zamestnávateľa. Matka prihliada na potreby dcéry a aj pri skromnosti dieťaťa vynakladá na dieťa nie zanedbateľnú sumu. Obe deti študujú a sú výbornými študentmi. Matke doteraz najviac pomáhali jej rodičia. Deti sa kvôli výbušnej povahe otca báli pýtať peniaze. Syn sa od otca odsťahoval v apríli 2020. Rozhodnutie o výživnom ponechala na rozhodnutie súdu. V replike na vyjadrenie otca uviedla, že určené výživné považuje za primerané na zabezpečenie potrieb dcéry, vzdelávanie a celkovú starostlivosť.

10. Kolízny opatrovník v podaní z 11. 11. 2020 a v podaní z 25. 11. 2020 súhlasil s určeným výživným v sume 200 EUR, ktoré považuje za primerané a zodpovedajúce aktuálnym potrebám maloletého dieťaťa.

11. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie, na pojednávaní vypočul oboch rodičov a kolízneho opatrovníka a zopakoval dokazovanie listinami, ktoré tvoria obsah súdneho spisu. Posúdil odvolanie otca v zmysle § 62, § 65 - § 67 CMP a rozsudok okresného súdu zmenil podľa § 388 CSP, lebo nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

12. Otec na pojednávaní odvolacieho súdu zopakoval, že v podstate on financoval všetky hodnotné veci, potrebné pre dcéru. V súčasnosti dosahuje príjem z dôvodu prerábania železničnej stanice a nadčasom, inak by mal čistý príjem okolo 900 EUR. Pri výživnom, ktoré určil okresný súd matka na maloletú už nemusí platiť nič. Otec navrhuje vyživovaciu povinnosť zvýšiť primerane, aby mohol financovať aktivity dcéry počas vzájomných stretávaní, pričom tieto náklady sú už porovnateľné s nákladmi na staršieho syna. Medzitým bolo na Okresnom súde v Brezne konanie vo veci výživného na plnoletého syna Matúša a ktorom došlo k dohode, podľa ktorej sa otec zaviazal platiť na jeho výživu sumou 200 EUR mesačne.

13. Matka na pojednávaní odvolacieho súdu uviedla, že je zamestnaná ako výhybkárka na dvoch miestach a dosahuje čistý mesačný príjem okolo 750 EUR. Cesta do zamestnania jej trvá cca 40 minút. Otec si vyrovnal všetky podližnosti a zaplatil aj zročné výživné. Pokiaľ otec spomínal účet, z ktorého by bolo zrejmé, aké výdavky maloletá čerpá, tak matka zriadila k svojmu účtu podúčtet, kde má dcéra určený limit. S dcérou sa rozprávala o možnosti zriadiť jej študentský účet.

14. Kolízny opatrovník súhlasil s rozhodnutím okresného súdu o zvýšení výživného otcovi, ktoré vyjadruje odôvodnené potreby a záujmy dieťaťa, ktoré boli uvedené v odôvodnení rozhodnutia.

15. Podľa § 62 ods.1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa § 62 ods.2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods.1 dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 40 CMP, súd môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac, než čoho sa domáhajú, aj vtedy, ak sa konanie mohlo začať aj bez návrhu.

16. Odvolanie otca bolo čiastočne dôvodné. Okresný súd na základe správne zisteného skutkového stavu, z ktorého vychádzal aj krajský súd, zistil zmenu pomerov na strane maloletej Natálie a aj rodičov. Správne vychádzal z toho, že plnenie vyživovacej povinnosti zo strany každého z rodičov je pravidelný výdavok, ktorý má prednosť pred ostatnými peňažnými záväzkami a výdavkami rodičov. Okresný súd však výživné zvýšil na sumu, ktorá nezodpovedala zvýšeným príjmovým a majetkovým pomerom otca a nedostatočne rozlišuje vyživovaciu povinnosť otca k maloletej dcére, študentke gymnázia a k plnoletému synovi, študentovi vysokej školy.

17. Odvolací súd zistil od zamestnávateľa oboch rodičov, ktorým sú Q. E. republiky, že v období 09/2020 do 01/2021 bol čistý priemerný mesačný príjem matky v sume 724,30 EUR + daňový bonus 45,44 EUR. Priemerný čistý mesačný príjem otca v tom istom období bol 1.130,46 EUR.

18. Okresný súd výrazným spôsobom prekročil návrh matky z dôvodu, že rozhodol v konaní, ktoré pohlo začať aj bez návrhu. Okresný súd však mal dať najneskôr pred skončením dokazovania možnosť účastníkom konania vyjadriť sa k takému postupu a do zápisnice o pojednávaní uviesť, že existujú dôvody rozhodnúť o výživnom za použitia ustanovenia § 40 CMP. Účastníci konania majú mať možnosť vyjadriť sa k možnému prekročeniu návrhu výživného, ktorý uplatnil jeden z rodičov. Z odôvodnenia okresného súdu je zrejmé, že návrh matky prekročil aj z dôvodu vyjadrení otca, prednesených na pojednávaní okresného súdu. Uvedený nedostatok bol zhojený prejednaním odvolania otca a zopakovaním dokazovania na pojednávaní na odvolacom súde.

19.1. Rozhodujúce a aj v konaní pred odvolacím súdom boli preukázané odôvodnené potreby maloletého dieťaťa a príjmy a výdavky každého z rodičov. Matka si bezprostredne po ukončení predošlého pracovného pomeru našla zamestnanie. Za účelom zabezpečenia dochádzky do zamestnania preukázala výdavok na zakúpenie staršieho motorového vozidla. Obaja rodičia pracujú u toho istého zamestnávateľa, kde otec pracuje ako výpravca a svoj príjem zdôvodňoval nadčasmi. Otec býva vo vlastnom rodinnom dome sám. Domácnosť otca opustil plnoletý syn, na ktorého otec prispieva výživným 200 EUR mesačne. V čase rozhodnutia okresného súdu to bolo výživné v sume 150 EUR.

19.2. Naproti tomu matka býva v dome u svojich rodičov s oboma deťmi, maloletou dcérou aj plnoletým synom a preto jej výdavky sú odôvodnené a vyššie a tieto výdavky treba posudzovať v súvislosti s potrebou, pre ktorú vznikajú a existujú. Okresný súd správne nemohol prihliadnuť na to, že maloletá nemá osobitné nároky a na pojednávaní okresného súdu vystupovala skromne. Podstatné sú zistené majetkové a príjmové pomery každého z rodičov a to, že maloletá študuje na výberovej škole s päťročným štúdiným programom mimo miesta bydliska. Skutočnosť, že sa dieťa vie uskromniť, že si uvedomuje situáciu v rodinných vzťahoch a chce vychádzať s oboma rodičmi nie je dôvod, aby odvolací súd vyhovel odvolaniu otca v celom rozsahu.

19.3. Otec argumentoval staršou dohodou rodičov, podľa ktorej sa otec osobne staral o syna a matka o dcéru. Potom, ako syn nadobudol plnoletosť však nemusel čakať, kým matka požiada o zvýšenie výživného súdnou cestou, ale mohol už skôr začať platiť zvýšené výživné na svoju dcéru. Otec má podstatne vyšší príjem ako matka, preto odvolací súd, po zistení aktuálnych príjmových pomerov na strane matky aj otca, považoval za dôvodné prekročenie návrhu matky na zvýšenie výživného zo strany okresného súdu. Takto zvýšené výživné potom korigoval vzhľadom na potrebu odlišenia inej vyživovacej povinnosti otca k staršiemu plnoletému synovi, študujúcemu na vysokej škole, na ktorého otec prispieva sumou 200 EUR mesačne.

20.1. Odvolanie otca proti výroku o zročnom výživnom bolo dôvodné, pretože súd výkonom o zročnom výživnom priznáva matke exekučný titul, ktorý už má čo do sumy 50 EUR na základe predošlého rozhodnutia o výživnom. Túto nezrovnalosť odvolací súd napravil tým, že zmenil výrok o zročnom výživnom. Na potrebe rozhodnúť o zročnom výživnom nič nemení skutočnosť, že obaja rodičia zhodne uviedli, že otec na základe predbežnej vykonateľnosti rozhodnutia okresného súdu výživné uhradil.

20.2. Odvolací súd sa však pri vyhlásení rozhodnutia tiež dopustil zrejmej nesprávnosti, keď síce prihliadol na doterajšiu súdom určenú vyživovaciu povinnosť otca čo do sumy 50 EUR mesačne, ale nesprávne určil celkovú sumu zročného výživného 490 EUR, keď správna je suma 390 EUR, vyplývajúca z výpočtu $(180-50) \times 3$ mesiace = 390. Ide o formálnu chybu, ktorá nemá vplyv na správnosť rozhodnutia. Nebolo sporné, že otec po vydaní rozhodnutia okresného súdu uhradil výživné 200 EUR mesačne. Súčasne platí podľa § 78 ods. 2 Zákona o rodine, že ak dôjde k zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Okresný súd druhým výkonom rozhodol o zročnom

výživnom, ktoré bolo rozhodnutím odvolacieho súdu znížené a preto bolo potrebné zmeniť aj výšku zročného výživného, ktoré bolo právnom dôvodom plnenia vyživovacej povinnosti otca po rozhodnutí súdu prvej inštancie.

21. Odvolací súd žiadnemu z účastníkov náhradu trov v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku nepriznal.

22. Rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) § 428 CSP.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000, EUR (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnenne premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).